

Exempel från Stockholm, Göteborg, Malmö och Uppsala.

Exempel 1: Styrning av medel till särskilt prioriterade områden och mobilisering av aktörer i Stockholm

Stockholmsmodellen är en styrmodell för regionala tillväxtprocesser i Stockholmsregionen. Den är inskriven i det regionala programdokumentet för regionalfonden och socialfonden. Stockholmsmodellen har varit framgångsrik, bland annat genom att skapa bred samverkan bland aktörer i regionen. Genom Stockholmsmodellen tar strukturfondspartnerskapet ansvar för mobilisering inför utlysningar, beslutar om riktade utlysningar för regionalfonden och socialfonden samt kunskapsuppbyggnad och lärande. Man har på så sätt kunnat lyfta särskilt prioriterade områden i Stockholmsregionen och mobilisera relevanta aktörer i syfte att åstadkomma långsiktigt hållbara resultat och effekter.

I mars 2017 beslutade strukturfondspartnerskapet i Stockholm att rikta en utlysning inom regionalfonden, investeringsprioritet 1b; att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation mot IKT- sektorn. Utlysningens inriktning syftade till att skapa långsiktigt hållbara strukturer inom IKT sektorn och stärka förutsättningarna för små och medelstora IKT- företag i regionen genom att dra nytta av bl. a pågående initiativ i regionen. Exempel på insatser som efterfrågades var; tillgängliggöra infrastruktur för forskning och utveckling, samarbetsprojekt för möten och rörlighet mellan högre utbildning, forskning och SME, innovationsupphandling samt tillgängliggöra offentlig data.

Exempel 2: Användning av Integrerade Territoriella Investeringar med betoning på nya integrerade arbetssätt och innovation i Göteborg.

Göteborg som testarena för små och medelstora företag är ett ITI-projekt för att stärka staden som test- och demonstrationsarena. Utgångspunkten är lokala styrdokument såsom Vision Älvstaden och Jämligt Göteborg. De möter utmaningen som många större städer står inför - ökande sociala och rumsliga skillnader. Den lokala styrningen riktas mot nya lösningar för hela staden och för sektorssamverkan. Även EU antar den urbana utmaningen och har beslutat att alla EU-länder måste avsätta minst fem procent av regionalfonden till hållbar stadsutveckling. För detta ändamål har verktyget Integrerade Territoriella Investeringar, ITI, introducerats. I Västsverige, där hållbar stadsutveckling är en given del av smart specialisering och hållbar regionutveckling, används ITI för Göteborgs Stad. Kommunstyrelsen har därför antagit en genomförandeplan som kompletterar regionalfondsprogrammet. ITI har därmed gjort staden direkt delaktig i det regionala strukturfondsarbetet och förenklat ansökningsförfarandet för planerliga projekt.

Det specifika testarena-projektet håller på att utveckla ett strukturerat arbetssätt för forsknings- och innovationssamarbete mellan å ena sidan stadens alla egna verksamheter, å andra sidan näringsliv, akademi och civilsamhälle. Det strukturerade arbetssättet omfattar lokal innovationssluss, finansieringsmodell, synlighet för nya lösningar och internationella erfarenhetsutbyten. Redan under hösten 2017 har arbetssättet gett effekt i form av ett allra första innovationsprogram med handlingsplan för staden, antagen av kommunfullmäktige. Logiken är tydligt kopplad till EU:s utvecklingsstrategi Europa 2020 med målsättning att tre procent av EU:s BNP investeras i forskning och utveckling.

Exempel 3: Sektorsövergripande innovationssamarbete, kompetensförsörjning och stöd till nyföretagande inriktat på social ekonomi, delningsekonomi och integration i Göteborgsregionen

One Stop Future Shop är ett annat ITI-projekt för hållbar stadsutveckling i Göteborgs Stad. Det vidareutvecklar tidigare finansierade regionalfondsprojekt, vilket ger kontinuiteten och framförhållning till exempel har en formell samverkansstruktur byggts upp. One Stop Shop Future Shop står för ett samlat stöd från olika experter till mindre företagare och entreprenörer i en del av Göteborg med hög arbetslöshet och få arbetstillfällen. Projektet är en pilot för nya sätt att tackla utmaningen med lågt nyföretagande, som är typiskt för Västsverige och Göteborg. Dessutom utvecklar projektet samarbetet med Göteborgs universitet och civilsamhällets organisationer, främst Röda korset. Det senare grundas på den formella överenskommelse som staden har med civilsamhällets organisationer om närmare samarbete för hållbar utveckling. I samarbetet utvecklas former för stöd till nya målgrupper som till exempel nyanlända kvinnor med erfarenhet av egenföretagande i andra länder samt fåmansföretagare som står inför generationsväxling. Projektet fångar även det växande intresset för entreprenörskap inom cirkulär ekonomi och använder aktivt sociala medier för strategisk spridning av verksamheten i och utanför Europa. One Stop har oväntat snabbt uppnått sina målsättningar och är ett gott exempel i linje med prioriteringarna för EU:s urbana agenda t ex cirkulär ekonomi, integration av nyanlända och arbetstillfällen i den lokala ekonomin.

Exempel 4: Sektorsövergripande samordning med projektplattform i Malmö

Etablera fler snabbare är namn tillika mål för Malmö stads projektplattform. Plattformen är utformad enligt det förvaltningsövergripande arbetssättet Malmömodellen och syftar till att samordna självständiga projekt med EU-finansiering från ESF/Socialfonden eller ERUF/Regionalfonden, alla med fokus att etablera fler Malmöbor snabbare, på bostads- såväl som arbetsmarknaden genom insatser inom hållbar stadsutveckling, entreprenörskap och näringsliv samt sociala insatser kopplat till arbetsmarknaden. Ambitionen är att plattformen ska stödja och underlätta för involverade projekt att samarbeta över avdelnings- och förvaltningsgränser. Samordningen syftar till att synliggöra och ta tillvara synergieffekter, beröringspunkter, kunskaper och erfarenheter projekten emellan. Att ha en gemensam plattform förenklar också i arbetet med måluppföljning och rapportering till kommunstyrelsen.

Exempel 5: Kommuner, akademi och industri utvecklar gemensamt nya upphandlingskrav i Uppsala

För att minska användningen av plast och plastens klimatpåverkan driver Uppsala kommun tillsammans med de större kommunerna i Östra Mellansverige, akademi och näringsliv ett ERUF-finansierat projekt som syftar till att fram nya krav vid upphandling för att stimulera utvecklingen av biobaserad plast och alternativa produkter. Plasten är ett av våra största miljöproblem. I dagsläget orsakar verksamheterna i Uppsala, Eskilstuna, Linköping och Norrköpings kommun koldioxidutsläpp på cirka 4 000 ton per år enbart genom sin användning av olika engångsprodukter. Genom att bli tuffare kravställare vid upphandlingar och hitta alternativ till många av de fossila plastprodukter som dagligen används i kommunernas verksamheter kan den negativa påverkan på miljö och klimat minskas. Genom dialog med akademi och tillverkningsindustri avser kommunerna bland annat att hitta alternativ till plastprodukter och stimulera utvecklingen av biobaserad plast.